

Vaasan sankarihautausmaille muisto- ja tietolaatat

Kaatuneiden Muistosäätiö aloitti vuonna 2020 erityisen sankarihautausmaiden muisto- ja tietolaatahankkeen.

Säätiö lähetti maamme seurakunnille kirjeen, jossa vedottiin seurakuntiin sankarihautausmaiden haltijoina, jotta helposti saatavilla olevaa tietoa sankarihautausmaista lisättäisiin varustamalla sankarihautausmaat valtakunnallisesti yhdenmukaisin tietolaatoin.

Sankarihautausmaiden perustaminen on ollut mittava hanke sodanjälkeisenä aikana. Sankarihautausmailla on erittäin suuri historiallinen ja kulttuurillinen merkitys yhteiskunnassamme, mitä ei nykyisin aina välttämättä tiedosteta.

Suomalainen kaatuneiden huollon malli, jonka mukaan kaatuneet haudattiin kotikuntiinsa sinne perustettuihin sankarihautausmaihin, on kansainvälisesti varsin ainutlaatuinen. Sankarihautausmaille on sijoitettu merkittävä määrä kiven- ja kuvanveistotaidetta.

Säätiön tavoitteena on, että tietolaatat toteutettaisiin valtakunnallisesti yhtenäisesti. Tietolaatasta tulisi käydä ilmi hautausmaan nykyinen nimi, sankarihautausmaan suunnitelleen arkkitehdin

” Lapuan hiippakunnan tuomiokapituli on suositellut seurakuntia toimimaan Kaatuneitten Muistosäätiön aloitteen mukaisesti.

nimi, suunnittelu- ja käyttöönotto-vuosi, sankarihautojen lukumäärä sekä haudalla olevan muistomerkin ja sen tekijän nimi sekä muistomerkin pystytysvuosi.

Tietolaatalla olisi Kaatuneiden Muistosäätiön mukaan suuri henkinen ja kulttuurinen merkitys omaisten ja muiden hautausmaalla kulkijoiden halutessa osoittaa arvostustaan sankarivainajille heidän viimeisillä leposijoillaan.

Kun tieto Kaatuneiden Muistosäätiön hankkeesta saavutti maanpuolustustyön perinnettä vaalivat aktiivit Vaasassa, siihen suhtauduttiin suurella innostuksella ja toivottiin sen pikaista toteutusta vielä aikana, jolloin sotave-

teraaneja - kaatuneitten taistelijoitten aseveljiä - on muutama tuhat jäljellä.

Pieni selvitystyö osoitti, että seurakunnat eivät ole toistaiseksi merkittävästi tarttuneet Muistosäätiön aloitteeseen.

Maanpuolustukseen liittyvää perinnetyötä yhteistyössä toteutaneet Pohjanmaan Maanpuolustuskilta ja Vaasan Reserviupseeriipiiri päättivät ryhtyä vauhdittamaan hanketta Vaasassa.

Ne tekivät Vaasan yhteiselle seurakuntaneuvostolle aloitteen, jolla ne sitoutuivat seurakunnilta luvan saadessaan hankkimaan Vaasan kolmelle sankarihautausmaalle (sotien 1939-1944 sankarihautat ja sodan 1918 sankarihautat ja sodan vanhalle hautausmaalla sekä sotien 1939-1994 ja 1918 yhteisen sankarihautausmaa Vähänkyrön kirkkomaalla) muisto- ja tietolaatat Kaatuneiden Muistosäätiön valtakunnallisten linjausten mukaisesti. Seurakuntaneuvosto hyväksyi hankkeen toteuttamisen.

Käytännön toteutukseen päästiin, kun Bröderna Gröndahls Stiftelse - Veljekset Gröndahlin Säätiö sr ja Maanpuolustuskiltojen liitto ry ottivat laattojen hankinta-

kustannukset rahoitettavakseen. Muistolaatat on valmistanut lahdelainen valimo M.J. Paasikivi Oy.

Laattojen paikoilleen asennuksesta huolehtivat seurakuntien hautausoimet osana hautausmaiden kevätkunnostusta. Tavoitteena on ollut, että laatat olisivat paikoillaan Kaatuneiden muistopäivänä 16. toukokuuta, jolloin sankarihautausmailla käyvät omaiset ja muut vierailijat voisivat tutustua niihin.

Hankkeen käynnistyttyä toteuttajatohot saavutti ilahduttava tieto, että Lapuan hiippakunnan tuomiokapituli on suositellut seurakuntia toimimaan Kaatuneitten Muistosäätiön aloitteen mukaisesti. Toivottavasti Vaasan esimerkki osaltaan kannustaa tähän.

Hankkeen toteuttajatohot uskoivat, että muistolaatat lisäävät tietoisuutta maamme kohtalonvuosista sekä niistä sankareista, jotka uhrauksillaan vaikuttivat ratkaisevasti maamme ja kansamme selviytymiseen näistä kohtalonvuosista. Laatat ovat osaltaan turvaamassa tietoisuuden säilymistä ja siirtymistä yhä uusille tuleville sukupolville.

Ilkka Virtanen
Vaasa

Hjältegravarna i Vasa får minnesskyltar

LÄSARNA SKRIVER

Hjältegravarna har en stor historisk och kulturell betydelse i vårt samhälle.

Offren i våra krig 1918 och vinter- och fortsättningskriget 1939-1944 fick sin sista viloplats på gravgården i hemkommunen, på hjältegravgårdar, vilka internationellt är ett rätt unikt fenomen.

År 2020 initierade Kaatuneiden Muistosäätiö (Minnesfonden för de stupade) att hjältegravgårdarna skulle få enhetliga minnes- och informationsskyltar som skulle berätta om antalet gravar, vem som planerat gravgården och skulptören för minnesmärket.

Österbottens Försvarsgille – Pohjanmaan Maanpuolustuskilta rf och Vaasan Reserviupseeriipiiri – Vasa Reserviupseeriipiiri ry beslöt, med den kvrkliga samfällighetens i Vasa samtycke, att anskaffa tre minnes- och informationsskyltar till hjältegravarna i Vasa och Lillkyro. Projektet finansieras av Bröderna Gröndahls Stiftelse – Veljekset Gröndahlin Säätiö samt Försvarsgillenas förbund rf.

Minnesskyltarna har ett betydande andligt och kulturellt värde för de anhöriga och andra besökare som vill visa sin uppskattning för våra krigsoffer.

Försvarsgilletts och reserviupseeriipiiritets aktiva vill förverkliga minnesskyltprojektet medan vi ännu har

några tusen krigsveteraner – vapenbröder till de stupade – kvar bland oss.

På de stupades dag i dag, den 16 maj, borde minnesskyltarna vara på sina platser, om allt går som planerat. Minnesskyltarna hedrar de stupades uppoffringar, påminner oss om vårt lands ödesår och för kunskapen vidare till nya generationer.

Arja Rantanen

(Vasabladet 16.5.2021)